

การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
The Use of Social Media for Teaching and Learning by Faculty
Members of the Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University in the Epidemic Situation of the
Coronavirus Disease 2019

ชโรชนีชัย ชัยมินทร์^{1*}, วัชรารุฒิ สีหาล้า² และ ภาษิต เมืองแก้ว³

Charochinee Chaimin^{1*}, Watcharawoot Srila² and Pasit Muangkew³

หลักสูตรสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่^{1, 2, 3}

Bachelor of Arts Program in Information Science and Library Science, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Chiang Mai Rajabhat University^{1, 2, 3}

e-mail: nongkoro@hotmail.com¹, 61152327@g.cmru.ac.th², 61152324@g.cmru.ac.th³

Received: April 18, 2022; Revised: June 5, 2022; Accepted: June 7, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และ 2) ศึกษาปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.20 และเพศชาย ร้อยละ 32.80 มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด คือ ทุกวัน ร้อยละ 46.30 สื่อสังคมออนไลน์ที่อาจารย์ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก ร้อยละ 85.07 และ ยูทูบ ร้อยละ 65.67 แพลตฟอร์มที่อาจารย์ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุดคือ ไมโครซอฟท์ทีม ร้อยละ 88.06 และ ชุม ร้อยละ 56.72 อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้การสอนออนไลน์แบบสอนสด ร้อยละ 83.60 รองลงมาคือ สอนแบบผสมทั้งแบบสอนสดและบันทึกวิดีโอไว้ล่วงหน้า ร้อยละ 16.40 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24) โดยด้านการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.42) ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.26) ส่วนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04) ปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอนพบว่า ในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.64) โดยปัญหาที่พบ คือ นักศึกษาไม่มีอุปกรณ์พร้อมในการเรียนและสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร

คำสำคัญ: สื่อสังคมออนไลน์ การเรียนการสอน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the behavior of using social media for teaching in the situation of the Coronavirus Disease 2019 epidemic and 2) to study the problems of using social media for teaching during the spread of the coronavirus disease 2019 of the teachers, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University. A structured questionnaire was developed for data collection. The data was analyzed by employing frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.). The respondents of the survey were 67.20% of female and 32.80% of male. The result found that 46.30% of respondents used of social media in teaching every day. The majority of social media used was Facebook (85.07%) and YouTube (65.67%). The platform was widely used by teachers was Microsoft Teams (88.06%) and Zoom (56.72%). The most of teachers used live platform for online teaching (83.60%) and mixed teaching both live and video recording (6.40%) respectively. The using social media for teaching and learning of teachers was at the highest level ($\bar{X}$ = 4.24). Considering each aspect, it was found that planning ($\bar{X}$ = 4.42), Teaching ($\bar{X}$ = 4.26), and teaching methods and activities ($\bar{X}$ = 4.24). The learning measurement and evaluation was at high level ($\bar{X}$ = 4.04). As for the problems in using social media in teaching and learning situations of the Coronavirus Disease 2019 epidemic, it was found overall at a high level ($\bar{X}$ = 3.64). The problems encountered include: students do not have equipment ready to study and unstable internet network signals.

Keyword: Social Media, Teaching and Learning, Coronavirus Disease 2019, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

บทนำ

สื่อสังคมออนไลน์ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันในการช่วยทางสังคมผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ผู้ใช้สามารถผลิตเนื้อหาขึ้นเองในรูปแบบของข้อมูล ภาพหรือเสียง ทั้งนี้ ผู้ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์บนเครือข่ายทางสังคมอินเทอร์เน็ตนั้น สามารถแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกันแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลระหว่างกันทั้งด้านธุรกิจ การเมือง การศึกษา หรือเชื่อมโยงความสนใจกับกิจกรรมของผู้อื่น มีการแบ่งปันบทความ รูปภาพ วิดีโอ การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือความสนใจ และเชื่อมโยงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีให้บริการในเครือข่ายและมีอัตราการใช้หรือสมัครเป็นสมาชิกสูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สำนักงานประชาสัมพันธ์, 2561)

จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นอย่างมาก จึงทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในรูปแบบใหม่ขึ้น โดยยูเนสโกได้คาดการณ์ว่าขณะนี้ มีนักเรียน นักศึกษา กว่า 363 ล้านคนทั่วโลก ซึ่งได้รับผลกระทบจากวิกฤตการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 และประมาณการณ์ว่ามีสถาบันการศึกษาใน 15 ประเทศทั้งในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกกลาง ยุโรป และอเมริกาเหนือ ได้ปิดการเรียนการสอนที่โรงเรียนและมหาวิทยาลัย ขณะที่สถาบันการศึกษาในหลายประเทศนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เพื่อเปิดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ โดยที่ประเทศจีนเป็นประเทศแรกที่ประกาศหยุดกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนและมหาวิทยาลัย ส่งผลให้ทั้งครู นักเรียน และนักศึกษา หันไปใช้หลักสูตรการเรียนการสอนออนไลน์ ส่วนสหรัฐอเมริกา

เริ่มปิดโรงเรียนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกในสหรัฐอเมริกา เช่น ฮาร์วาร์ดประกาศใช้การเรียนการสอนเสมือนจริง (Virtual Education) โดยมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเริ่มนำการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาใช้แทนการเรียนในห้องเรียนตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2563 เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด และอีกหลายมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา เตรียมใช้การเรียนการสอนรูปแบบดังกล่าวเช่นกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนออนไลน์หรือในรูปแบบการศึกษาทางไกล สำหรับในประเทศไทยมหาวิทยาลัยหลายแห่งเริ่มออกประกาศการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์นับตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (สิริพร อินทสนธิ, 2563)

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้ประกาศให้มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยให้อาจารย์และนักศึกษาดูแลจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมไมโครซอฟต์ทีม และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ส่งผลให้สถานการณ์การเรียนปรับเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นแบบผสมผสานทั้งการเรียนผ่านออนไลน์และมีการจัดสอบในมหาวิทยาลัย และในปัจจุบันสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่คลี่คลาย มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนออนไลน์ต่อไปจนสิ้นภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ทำให้นักศึกษาและอาจารย์มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อการเรียนการสอนผ่านโปรแกรมต่าง ๆ เช่น ไมโครซอฟต์ทีม กูเกิลมีด สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ เฟซบุ๊ก ไลน์ และมอบหมายให้นักศึกษาสืบค้นสารสนเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้ในการเรียนรู้เพิ่มเติมจากเนื้อหาที่อาจารย์สอน

จากสถานการณ์การเรียนการสอนแบบออนไลน์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผลที่ได้จากการศึกษาจะช่วยให้อาจารย์นำไปพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จะได้นำผลการวิจัยดังกล่าวไปปรับปรุงรูปแบบการสอนออนไลน์ของอาจารย์เพื่อเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และส่งผลให้การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพการเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

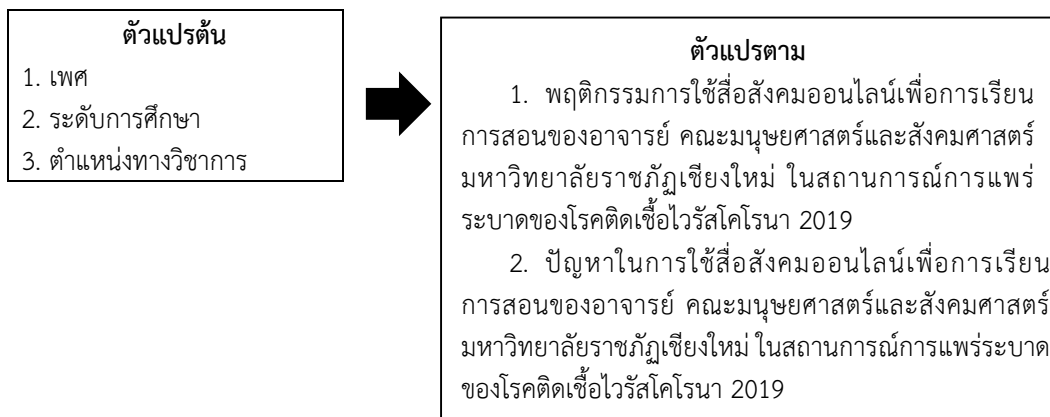
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ จากผลการวิจัยของ อัมพิกา คณานุรักษ์, ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2560) พบว่า ผู้สอนใช้สื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 100.00) มีประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่า 4 ปี (ร้อยละ 60.00) และมีการเรียนรู้วิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยได้รับการศึกษาด้านหลักสูตรและศึกษาเอกสารด้วยตนเอง (ร้อยละ 30.00) งานวิจัยของ วิไลวรรณ ไตรยราช, วิชญวิษญ์ เขาวนิรนาท และจ่านง วงษ์ชาวม (2561) พบว่า อาจารย์และนักศึกษาสวนใหญ่ มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ คือ เฟซบุ๊กและยูทูบ โดยมีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมให้อาจารย์และนักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการฝึกทักษะและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามความสนใจของตนเอง งานวิจัยของ ปณิตตา อินทรักษา (2562) ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น ฟิกเกอร์ คาซุท โซเครทฟ ซิปเกรด ไลน์ เฟซบุ๊ก หรือ กูเกิล แอปพลิเคชัน เป็นต้น งานวิจัยของ รัชดากร พลภักดิ์ (2563) พบว่า แอปพลิเคชันที่นิยมใช้ในการสอนออนไลน์ในปัจจุบัน เช่น

สไกป์ ชุม คุเกิลคลาสรูม คุเกิลมีต ไมโครซอฟต์ทีม เฟซบุ๊ก และไลน์ โดยในบรรดาแอปพลิเคชันทั้งหมดที่กล่าวมา แอปพลิเคชันที่คนรุ่นใหม่มักจะใช้ในชีวิตประจำวันสูงสุดคือ เฟซบุ๊ก ร้อยละ 36 ไลน์ ร้อยละ 31 และแอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์ที่คนรุ่นใหม่ใช้ในชีวิตประจำวันสูงสุดคือ เฟซบุ๊ก ร้อยละ 98 และยูทูป ร้อยละ 82 และในงานวิจัยของ Otchie และ Pedaste (2020) พบว่า โซเชียลมีเดียได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการรับรู้ถึงความสามารถในการใช้เพื่อการเรียนการสอน โดยนำไปใช้เป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพในการสอนและการเรียนรู้ ส่งผลทำให้ผู้คนสามารถได้ตอบ สืบสาร ร่วมมือ และแบ่งปันทรัพยากรระหว่างผู้อื่นได้ สำหรับปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน จากการศึกษาของ Beemt, Thurling และ Willems (2019) พบว่า ครูจำนวนมากมีความตึงเครียดระหว่างการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการสอน เนื่องจากเป็นสื่อที่เบี่ยงเบนความสนใจของผู้เรียนได้ง่าย และจากผลการวิจัย อรรถพล ทองวิทยาพรหม, จ่านง วงษ์ชาชม และสุทิตา ซองเหล็กนอก (2561) พบปัญหาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตไร้สายที่ไม่เสถียร ทำให้การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงมีข้อเสนอแนะให้มีศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตกลางให้นักศึกษาใช้บริการและมีบทเรียนออนไลน์ที่เผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 160 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2564) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งข้อความถามเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามผ่านทางออนไลน์ด้วยกูเกิลฟอร์ม มีอาจารย์ที่ตอบกลับมา จำนวน 67 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 59.29 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นอาจารย์เพศหญิง ร้อยละ 67.20 และเป็นอาจารย์เพศชาย ร้อยละ 32.80 จบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 68.70 และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ร้อยละ 31.30 มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ร้อยละ 80.60 รองลงมา มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยละ 16.40 และเป็นรองศาสตราจารย์ ร้อยละ 3.00 สังกัดหลักสูตรภาษาไทย ร้อยละ 16.42 หลักสูตรสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ร้อยละ 10.45 หลักสูตรการพัฒนารัฐบาล ร้อยละ 8.96 หลักสูตรภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และศิลปะการแสดง ร้อยละ 7.46 เท่ากัน หลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม และหลักสูตรดนตรีสากล ร้อยละ 5.97 เท่ากัน หลักสูตรนิติศาสตร์ ภาษาอังกฤษธุรกิจ ภูมิศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ร้อยละ 4.48 เท่ากัน หลักสูตรภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี และศิลปกรรม ร้อยละ 2.99 เท่ากัน หลักสูตรภาษาฝรั่งเศสและวัฒนธรรมศึกษา ร้อยละ 1.49 เท่ากัน

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า อาจารย์มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด คือ ทุกวัน ร้อยละ 46.30 รองลงมาคือ มีความถี่ 4-6 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 32.80 และ 2-3 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 20.90 ช่วงเวลาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลาระหว่าง 08.01-12.00 น. และ 12.01-16.00 น. เท่ากัน ร้อยละ 85.10 รองลงมาคือ ช่วงเวลาระหว่าง 16.01-20.00 น. ร้อยละ 32.80 ระยะเวลาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ มากที่สุดคือ 4 ชั่วโมงขึ้นไป/วัน ร้อยละ 34.30 รองลงมาคือ 2-3 ชั่วโมง/วัน สื่อสังคมออนไลน์ที่อาจารย์ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก ร้อยละ 85.07 รองลงมาคือ ยูทูป ร้อยละ 65.67 และไลน์ ร้อยละ 61.19 แพลตฟอร์มที่อาจารย์ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุดคือ ไมโครซอฟท์ทีม ร้อยละ 88.06 รองลงมาคือ ชูม ร้อยละ 56.72 และกูเกิลคลาสดูม ร้อยละ 23.88 รูปแบบการสอนที่อาจารย์ใช้สอนส่วนใหญ่ใช้การสอนออนไลน์แบบสอนสด ร้อยละ 83.60 รองลงมาคือ สอนแบบผสม ทั้งแบบสอนสดและบันทึกวิดีโอไว้ล่วงหน้า ร้อยละ 16.40

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) โดยมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ อาจารย์มีการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการสอน ($\bar{X} = 4.50$) อาจารย์มีการวางแผนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ล่วงหน้า ($\bar{X} = 4.46$) และอาจารย์ศึกษาการใช้งานของโปรแกรมที่ใช้ในการสอนเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.31$)

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ วิธีการสอนและกิจกรรมการสอนของอาจารย์มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.37$) มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 4.26$) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.26$) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.22$)

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแจ้งผลการประเมินการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.10$) การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.07$) และมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์มาวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.97$)

2. ปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกปัญหา ได้แก่ ปัญหาความพร้อมด้านอุปกรณ์ของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.00$) ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษา ($\bar{X} = 3.80$) ความเร็วของสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อ ($\bar{X} = 3.77$) ความร่วมมือในการตอบคำถามในชั้นเรียนของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.65$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.56$) แพลตฟอร์มที่ทางมหาวิทยาลัยจัดเตรียมให้ใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.53$) ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการสอนออนไลน์ ($\bar{X} = 3.49$) และปัญหาการใช้งานสื่อและอุปกรณ์ในการสอน ($\bar{X} = 3.35$)

สรุปผลการวิจัย

อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.20 และเป็นเพศชายร้อยละ 32.80 มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด คือ ทุกวัน ร้อยละ 46.30 สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุดคือ เพชบุ๊ก ร้อยละ 85.07 รองลงมาคือ ยูทูป ร้อยละ 65.67 แพลตฟอร์มที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุดคือ ไมโครซอฟต์ทีม ร้อยละ 88.06 รองลงมาคือ ชูม ร้อยละ 56.72 รูปแบบการสอนที่อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้การสอนออนไลน์แบบสอนสด ร้อยละ 83.60 รองลงมาคือ สอนแบบผสมทั้งแบบสอนสดและบันทึกวิดีโอไว้ล่วงหน้า ร้อยละ 16.40

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนในภาพรวมอยู่

ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.04$)

สำหรับปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอนของอาจารย์ พบว่า ในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.64$) โดยทุกประเด็นปัญหาจะอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ได้แก่ ปัญหาความพร้อมด้านอุปกรณ์ของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.00$) ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษา ($\bar{X} = 3.80$) ความเร็วของสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อ ($\bar{X} = 3.77$) ความร่วมมือในการตอบคำถามในชั้นเรียนของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.65$) ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.56$) แพลตฟอร์มที่ทางมหาวิทยาลัยจัดเตรียมให้ใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.53$) ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการสอนออนไลน์ ($\bar{X} = 3.49$) และปัญหาการใช้งานสื่อและอุปกรณ์ในการสอน ($\bar{X} = 3.35$)

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า อาจารย์มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด คือ ทุกวัน และ 4-6 วัน ต่อสัปดาห์ ช่วงเวลาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลาระหว่าง 08.01-12.00 น. และ 12.01-16.00 น. ระยะเวลาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์มากที่สุดคือ 4 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวัน สื่อสังคมออนไลน์ที่อาจารย์ใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพิกา คมนานรักษ์ และคนอื่น ๆ (2560) พบว่า ผู้สอนใช้สื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 100.00) มีประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่า 4 ปี (ร้อยละ 60.00) และมีการเรียนรู้วิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยได้รับการศึกษาตามหลักสูตรและศึกษาเอกสารด้วยตนเอง (ร้อยละ 30.00) งานวิจัยของ วิไลวรรณ ไตรยราช และคนอื่น ๆ (2561) พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ คือ เฟซบุ๊กและยูทูป โดยมีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมให้อาจารย์และนักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการฝึกทักษะและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามความสนใจของตนเอง และงานวิจัยของ รัชดากร พลภักดี (2563) พบว่า แอปพลิเคชันที่นิยมใช้ในการสอนออนไลน์ในปัจจุบันที่คนรุ่นใหม่มักจะใช้ในชีวิตประจำวันสูงสุด คือ เฟซบุ๊ก ดังนั้น การนำเฟซบุ๊กมาใช้เป็นสื่อในการศึกษาจึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนประสบความสำเร็จได้อย่างดี อีกทั้งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนได้หลายลักษณะ เช่น โปสต์ข้อความลงในกระดานข่าวของกลุ่ม โปสต์รูปภาพและวิดีโอที่อัปโหลดโดยสมาชิก ตั้งคำถามและสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นหรือใช้งาน Facebook Docs หรือเอกสารของเฟซบุ๊ก ทั้งนี้ก่อให้เกิดผลสำคัญกับผู้เรียน คือ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นเรียน กระตุ้นให้เกิดการศึกษาค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่กว้างขวางระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ส่งเสริมการศึกษาตามความสนใจหรือความถนัด และส่งเสริมการบันทึกการอ่าน ทั้งนี้อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ไมโครซอฟท์ทีมในการสอนมากที่สุด เนื่องจากเป็นโปรแกรมหลักที่ทางมหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมให้ในการจัดการเรียนการสอน และยังมีโปรแกรมอื่น ๆ ที่อาจารย์นำมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น ชุม ภูเก็ตคลาสรูม โขเครทีฟ CMRU Moodle คาสูท ภูเก็ตมิต เป็นต้น ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ถนัดหรือเหมาะสมกับรายวิชา เพราะแต่ละแพลตฟอร์มต่างมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันไป ส่วนรูปแบบการสอนโดยส่วนมากจะใช้การสอนออนไลน์แบบสอนสด เนื่องจากการสื่อสารได้ระหว่างทั้งสองทางที่สามารถตอบโต้ ชักถาม สามารถติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ตลอดเวลาขณะทำการสอน

ในส่วนพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการวางแผน อาจารย์มีการจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการสอน รองลงมา คือ อาจารย์มีการวางแผนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ล่วงหน้า รวมทั้งอาจารย์ศึกษาการใช้งานของโปรแกรมที่ใช้ในการสอนเป็นอย่างดี ทั้งนี้ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการสอน มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม เป็นพฤติกรรมที่มากที่สุด รองลงมาคือ มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปณิตตา อินทร์ภา (2562) ที่พบว่า ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น ฟลิกเกอร์ คาซุท โซเครทิฟ ชิบเกรดไลน์ เพชบุ๊ก และกูเกิล แอปพลิเคชัน เป็นต้น รวมถึงมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้คิดวิเคราะห์ และปฏิบัติอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน อาจารย์มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแจ้งผลประเมินการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนาตนเอง และการใช้สื่อสังคมออนไลน์มาวัดผลประเมินการเรียนรู้ส่งผลให้นักศึกษาได้รับข้อมูลและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนของตนเองและสามารถนำไปแก้ไขปรับปรุงการเรียนของตนได้อย่างทันเวลา และอาจารย์ผู้สอนสามารถติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

ปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหาด้านความพร้อมด้านอุปกรณ์ของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาบางคนมีฐานะยากจน จึงไม่มีอุปกรณ์ในการเรียนผ่านทางออนไลน์ รองลงมาคือความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษา เนื่องจากเป็นสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้นักศึกษาต้องเรียนแบบออนไลน์ เป็นการถ่ายทอดความรู้แบบไม่ได้พบหน้า และไม่ได้ลงมือปฏิบัติในบางบทเรียน รวมถึงความตั้งใจเรียนของนักศึกษาอาจลดน้อยลง เนื่องจากมีสื่ออื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจในขณะที่เรียนและฟังอาจารย์ผู้สอน

ในส่วนของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่อาจารย์มีต่อการเรียนการสอน ได้แก่ นักศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เช่น บนภูเขาสูงหรือที่ไม่ค่อยมีสัญญาณอินเทอร์เน็ต จะมีข้อจำกัดเรื่องระบบไฟฟ้าและสัญญาณอินเทอร์เน็ต จึงมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนซิมอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา รวมถึงให้การสนับสนุนอุปกรณ์การสอนให้แก่อาจารย์มากขึ้น เช่น อุปกรณ์ถ่ายทอดสด เจ้าหน้าที่ในการถ่ายทอดสดสื่อออนไลน์ ค่าใช้จ่ายสำหรับอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และควรมีบริการให้ยืมเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนให้แก่ นักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาบางคนไม่มีอุปกรณ์การเรียนออนไลน์เป็นของตนเอง นอกจากนี้ยังมีอาจารย์บางส่วนให้ความเห็นว่าเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คลี่คลาย มหาวิทยาลัยควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ทั้งจัดการเรียนการสอนแบบในชั้นเรียนและแบบออนไลน์ ซึ่งการเรียนการสอนแบบผสมผสานนี้ เป็นรูปแบบการเรียนที่สามารถตอบสนองการเรียนรู้รายบุคคลได้และถือเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 (สุมาลี เชื้อชัย, 2561) เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 2 รูปแบบนั้นมีข้อดีและข้อจำกัด โดยการเรียนการสอนแบบในชั้นเรียนนั้น นักศึกษาจะได้เจอกับการอาจารย์แบบเผชิญหน้า ซึ่งสามารถสอบถามในสิ่งที่สงสัย ปรัชญาเรื่องการเรียนและการใช้ชีวิต กระตุ้นให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น และไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังได้พบปะเพื่อน ๆ ในสาขาวิชา สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ส่วนการเรียนการสอน

แบบออนไลน์นั้น ช่วยให้นักศึกษามีเสรีภาพในการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงเนื้อหารายวิชาหรือสิ่งที่สนใจอย่างสะดวกผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทุกเวลาทุกสถานที่ รวมทั้งสามารถฝึกฝนทักษะในการใช้สื่อและเทคโนโลยีของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่อาจจะมีข้อจำกัดในเรื่องของการเข้าถึง การแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง และนักศึกษาบางคนที่ไม่ม่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แต่อุปกรณ์นั้นไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนในแบบออนไลน์ อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้นยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการและเป้าหมายด้านการศึกษาได้ทุกรายวิชา โดยเฉพาะรายวิชาที่ต้องมีการใช้ทักษะปฏิบัติการเป็นหลัก (พิเชษฐ ชาญโชว, ชูศักดิ์ ยืนนาน และนัฐยา เพียรสูงเนิน, 2563) ดังนั้นการผสมผสานการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 รูปแบบ จึงเป็นสิ่งทีทางมหาวิทยาลัยจะต้องนำไปพิจารณาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยที่พบว่าสัญญาณอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัยไม่เสถียร จึงควรมีการปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีอาจารย์บางส่วนใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยในการเรียนการสอนออนไลน์ และควรมีการสำรวจความต้องการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของอาจารย์ในทุกภาคการศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในบริหารจัดการและการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของอาจารย์ ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนควรใช้แพลตฟอร์มสำหรับการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว เช่น ใช้โมโครซอฟท์ ทีมตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย เพื่อไม่ให้นักศึกษาเกิดความสับสน คณะหรือมหาวิทยาลัยควรทำความเข้าใจกับอาจารย์ผู้สอนให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด หรือหารือร่วมกันเพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในภาคการศึกษาต่อไป

การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมในชั้นเรียน เนื่องจากบรรยากาศของสื่อสังคมออนไลน์เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ผ่านมิติความสัมพันธ์ของคนในเครือข่าย เมื่อทั้งผู้สอนและผู้เรียนเข้าสู่การสร้างความสัมพันธ์ภายในเครือข่ายสังคมออนไลน์ จะนำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ในสังคมจริงในทิศทางที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ข้อดีของสื่อสังคมออนไลน์ก็คือการนำเสนอข้อมูล สถานภาพที่เป็นปัจจุบัน ทำให้ผู้สอนสามารถติดตามพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างทันท่วงที ผู้สอนสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์กระตุ้นการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนแลกเปลี่ยนประเด็นและข้อสงสัยต่าง ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ขณะเดียวกันผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและผู้เรียนสามารถติดตามความก้าวหน้าของเนื้อหาการเรียนได้ตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรเรียนแบบออนไลน์และความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาทุกสาขาวิชา เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมกรเรียนแบบออนไลน์ของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม หรือศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนแบบออนไลน์และการเรียนแบบปกติเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กรเรียนรู้ของนักศึกษาว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- ปิ่นพิศา อินทร์รักษา. (2562). การจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(4), 357-365.
- พิเชษฐ์ แซ่โฮว, ชูศักดิ์ ยืนนาน และนัฐิยา เพียรสูงเนิน. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ในการศึกษาพยาบาล ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19. *วารสารสุขภาพและการศึกษาพยาบาล*, 26(2), 189-202.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2564). คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. สืบค้นจาก <http://www.human.cmru.ac.th/teacher>
- รัชดากร พลภักดี. (2563). การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ COVID-19. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 19(1), 1-5.
- วิไลวรรณ ไตรยราช, วิญญูวิชญ์ เขาวนิรนาท และจ่านง วงษ์ชาวม. (2561). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม มหาวิทยาลัยนครพนม. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 15(68), 147-157.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, สำนักงานประชาสัมพันธ์. (2562). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สิริพร อินทสนธิ. (2563). โควิด-19: กับการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีศึกษารายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บ. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 22(2), 203-213.
- สุมาลี เชื้อชัย. (2561). การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเรียนแบบผสมผสาน. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 17(3), 214-221.
- อรรถพล ทองวิทยาพรหม, จ่านง วงษ์ชาวม และสุทิดา ชองเหล็กนอก. (2561). การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม มหาวิทยาลัยนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(3), 81-89.
- อัมพิกา คมนานุรักษ์, ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2560). ระบบการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ วิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(1), 2173-2192.
- Beemt, A. V. D., Thurlings, M., & Willems, M. (2019). Towards an understanding of social media use in the classroom: a literature review. *Technology, Pedagogy and Education*, 29(1), 35-55. doi:10.1080/1475939X.2019.1695657
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610. doi: 10.1177/001316447003000308
- Otchie, W. O., & Pedaste, M. (2020). Using social media for learning in high schools: A systematic literature review. *European Journal of Educational Research*, 9(2), 889-903. doi:10.12973/eu-jer.9.2.889